

Megjelent a peronoszpóra, „berobbanás” előtt a lisztharmat

A szőlő javában virágzik, helyenként már a bogyók is kötődnek. A hőmérséklet ugyan kissé magasabb az optimálisnál, de mivel a levegő páratartalma is elég magas, alapvetően kedvezőek a körülmények a virágzáshoz. Mivel az elkövetkező napokban is hasonló időjárás várható, a virágok remélhetőleg jól termékenyülnek.

Előző írásomban részletesen taglaltam, hogy a nagy esők után a **peronoszpóra** várható megjelenését és föllépését illetően van egy jó adag bizonytalanság. Lényegében háromféle forgatókönyv valamelyikének megvalósulására lehetett számítani. A legoptimistább változat az lett volna, hogy a betegségnek egyáltalán nem jelennek meg tünetei, a legpesszimistább verzió súlyos károkkal járó fertőzést vetített előre, és számolni kellett avval a lehetőséggel is, hogy megjelennek ugyan a tünetek, de ez egyelőre nem jár gazdasági kárral. A három közül ez utóbbi tűnt a legvalószínűbbnek, és végül ez is történt. Két borvidékünkön megjelent a peronoszpóra, de – június 3-án és 4-én végzett fölméréseink alapján – csak nagyon elszórtan mutatkoznak a tünetei. Órákon át tartó keresgélés után találtam egy „kivirágzott” foltot a Sióagárd melletti Leányvárbán, egy „olajfoltot”, ami fél nappal később dunsztosüvegben „kivirágzott”, a Porkoláb-völgyben és jóval nagyobb gyakorisággal, több foltot is Mőcsény környékén. Mivel – a meteorológiai előrejelzések szerint – az elkövetkező időszak alapvetően száraznak ígérkezik, a betegség stagnálására vagy legfőljebb lassú terjedésére kell számítani. Nem szabad ugyanakkor elfeledkezni arról sem, hogy innentől kezdve a másodlagos fertőzéssel is számolni kell, amelynek föltételei sokkal könnyebben teljesülnek, mint az elsődlegeséi. Sokszor elegendő egy futó zápor (olyan, ami ma délután hullott egyes területeken), és máris ott a következő fertőzési hullám. Jó tudni azt is, hogy az idő melegedésével a betegség lappangási ideje levélen akár 4 napra lerövidülhet, míg fűtön – ezzel ellentétben – akár 18 napra is megnyúlhat.

A **lisztharmat**gombának a harmadik–negyedik nemzedéke támadja a leveleket, és mióta a virágzás elkezdődött, már a bogyókezdeményeket is. A gomba szövedéke helyenként már sűrűn borítja a levelek fonákját s azok színén is egyre inkább szétterjed. Fürttünetek is előfordulnak, de egyelőre nem gyakoriak, majd a bogyók megkötődése után válnak tömegessé. Ekkor fog ismét – mint általában minden lisztharmatos évben – elhangozni, hogy „berobbant a lisztharmat”, elsősorban azok szájából, akik nem vették észre idejében az intő előjeleket. Pedig ezek az előjelek már május 5-e óta figyelmeztetnek bennünket az egyre közeledő veszélyre. Azt is megírtuk már, hogy összességében nem lesz annyira elsöprő erejű a járvány, mint tavaly, nagy általánosságban jó közepes szintű fertőzésre kell számítani, de sok ültetvényben ismét keményen küzdeni kell majd a lisztharmattal. Jelenleg 25 °C körüli az átlaghőmérséklet, ami a kórokozó terjedése szempontjából optimális, az egyes gombanemzedékek ilyenkor 5-6 naponta követik egymást, s népségük mindíg hatványozottan növekszik.

Balról jobbra: Peronoszpóra „olajfoltja” szőlőlevélen; Kivirágzás a levél fonákján; Sűrű lisztharmatbevonat szőlőlevél fonákján; A lisztharmat kezd szétterjedni a levelek színén is (Mőcsény, Sióagárd, Szekszárd/Faluhely és Porkoláb-völgy, 2015. június 3–4.)

Június 1-je óta mindenfelé észlelhetők a **botritiszes** virág- és esetenként levélfertőzés tünetei, különösen a Kékfrankos fajtájú ültetvényekben. A beteg fütrészek elszáradnak, a leveleken – elsősorban jégvert ültetvényekben – nagy kiterjedésű barna foltok keletkeznek. Néha tisztán kivehető a kórokozó penészgyepe is a beteg részeken, de van, hogy csak az elhalás látszik. A fertőzés a május 20-a és 25-e közötti napok csapadékos időjárásának következménye. Ha 10-15%-nál nem magasabb a kieső fütrészek

aránya, kár nem keletkezik, a szőlő a bogyók erőteljesebb kitelésével kompenzálja a veszteséget. Egyébként is sok a fűrt, helyenként valószínűleg ritkítani kell majd őket.

Egyes ültetvényekben szokatlanul gyakori a **szőlómolyok** hernyóinak károsítása is, de ezekre ugyanaz vonatkozik, mint a botritiszfertőzésre: jelenlétük általában nem jár termésveszteséggel, így védekezni nem szükséges ellenük (a lárvák egyébként is hamarosan bebábozódnak). Figyelni kell majd ugyanakkor a második nemzedékükre, mert annak károsítása már jelentősebb lehet.

A korábbi évekhez képest többfelé fordul elő a **vashiány** következtében föllépő mészklorózis is. A beteg tőkék hajtásvégei sárgulnak, csak a levelek erei maradnak zöld színűek. A jelenség oka abban keresendő, hogy a több mint két hónapon át tartó szárazságot hirtelen csapadékbőség követte, s a talaj levegőtlené vált, ami akadályozza a szőlő számára a vas föl vételét (a talajban levő mész megkötö a vasat). Ahol csak enyhe a megbetegedés, a gyógyulás előbb-utóbb magától is bekövetkezhet, ahol viszont súlyos, ott mielőbb pótolni kell a vasat levéltrágya formájában.

Balról jobbra: Botritiszfertőzés következtében elhalt fűtrészek; Levélfertőzés; Szőlómoly lárva a fűrtvirágzatban; Vashiány következtében föllépő levélsárgulás (Harc és Szentgál-szőlőhegy, 2015. június 2.)

A lisztharmat elleni programszerű védekezést haladéktalanul folytatni kell, lehetőleg 10 napnál nem hosszabb időközönként. Ajánlatunkban most ismét a **Vivando** (0,25 l/ha) és valamelyik triazol (pl. **Systhane Duplo** 0,12 l/ha) kombinációja következik. Tíznaponkénti védekezés esetén a peronoszpóra ellen elegendő kontakt szereket (**Delan 700 WG** 0,5 kg/ha vagy **Polyram DF** 2 kg/ha) kombinálni melléjük, nagyobb azonban a biztonság ha szisztemikus/mélyhatású + kontakt készítményeket használunk. A dimetomorf hatóanyagúakat (**Acrobat MZ WG** 2 kg/ha vagy **Forum R** 3 kg/ha) váltogatva juttassuk ki az **Enervinnel** (2,5 kg/ha). Ez utóbbi készítmény különösen a fűrtök védelmében nyújt sok pluszt a kontakt szerekhöz képest.

Szekszárd, 2015. június 4.

Füzi István
fejlesztőmérnök